

INSÍGNIES DE GRAU EN L'EXÈRCIT DE CARLES III. 1710

DETALLADES EN EL MANUAL MILITAR DE JOAN FRANCESC FERRER

CONTEXT

Les insígnies són senyals que indiquen el grau, o el rang, d'un membre de l'exèrcit. Són una constant històrica de tots els temps. Tenen la funció de fer visible, per tant de permetre visualitzar ràpidament, a qualsevol interlocutor d'un militar el grau o càrrec que aquest ostenta, és a dir, la posició que ocupa dins de la jerarquia de comandament -l'escalafó- de l'exèrcit.

És vital que tots els components d'un exèrcit, des del general fins a l'últim soldat, puguin distingir de manera fàcil i ràpida qui està al comandament, qui té autoritat per a donar ordres i qui ha d'obeir a qui. Aquestes insígnies que indiquen el grau militar han sofert grans variacions en el seu disseny al llarg dels segles.

Aquí recollim el capítol del manual militar *Exercicio practico y especulativo de el fusilero y granadero*, escrit pel coronel Joan Francesc Dalmau l'any 1710, que relaciona i detalla les insígnies que han de portar els oficials, subalterns i tropa per a ser coneguts.

El manual està escrit en el castellà del segle XVIII, llengua materna del coronel Ferrer.

Oficials i subaltern del Regiment Joan Francesc Ferrer amb les corresponents insígnies, 1713

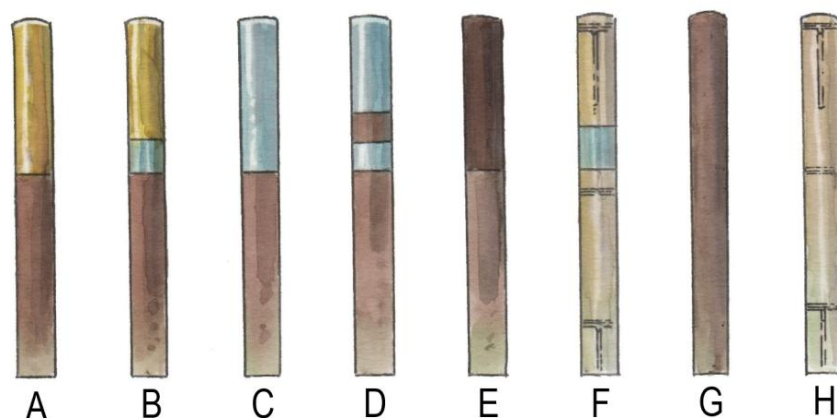
Ajudant del Coronel amb bastó i gola

Capità amb partisana, faixa, bastó i gola

Alferes amb faixa, pica i bastó

INSÍGNIES QUE HAN DE PORTAR ELS OFICIALS TANT EN CAMPANYA, COM EN GUARNICIÓ I EN LES MARXES, PER A SER CONEGUTS SEGONS EL SEU ÚS.

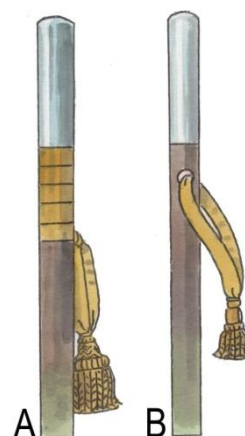
Bastons

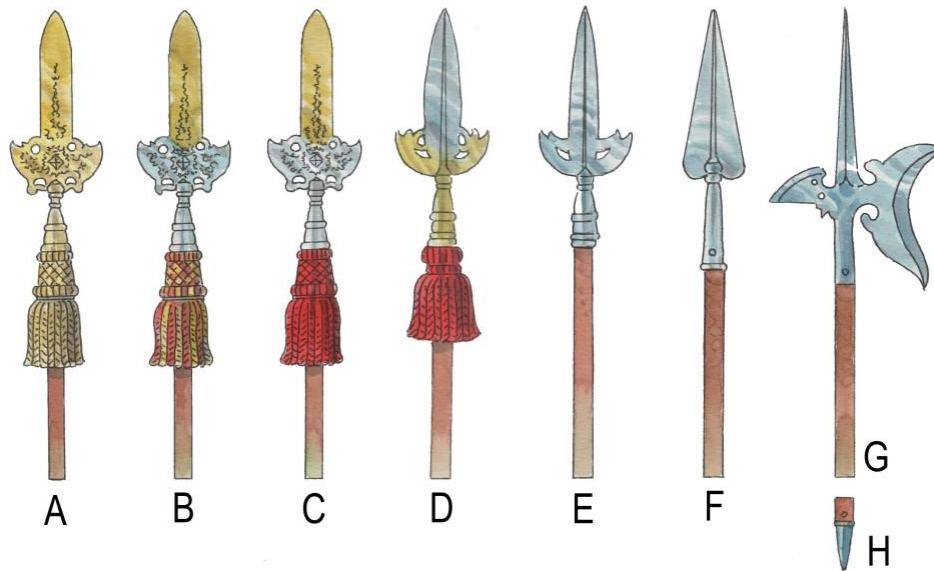
- A. Els Coronels portaran el pom del Bastó d'or.
- B. El Tinent Coronel de plata daurada, amb alguna llista blanca, sense daurar, per a distinció.
- C. El Sergent Major de plata blanca.
- D. Els Capitans, mig pom de plata i, deixant una mica de fusta, es posarà més a baix una petita abraçadora de plata.
El Capità Tinent portarà el bastó com els Capitans.
- E. Els Tinent portaran el pom del bastó de catxumbo o una altra fusta sense plata.
L'Alferes de la companyia coronela bastó com els Tinent.
- F. Els Alferes un jonc prim amb un cinta petita de ferro –anell-.
- G. Els Sergents i Caps d'esquadra portaran el bastó de fusta sense pom ni anell.
- H. Els Ajudants de canya d'índia sense pom ni rodets.

Els bastons poden portar una cinta per a subjectar-los a la mà, o fins i tot en el trauc de la casaca.

- A. Flocadura
- B. Cordó

Partisanes

- A. Els Coronels d'Infanteria marxaran en els seus Regiments amb una partisana d'onze pams (220 cm) de llarg des de la virola fins la punta de la fulla, i aquesta fulla serà tota daurada, i una borla d'or en la unió de l'asta amb la fulla, i la virola acabada en punta per a poder-ho clavar.
- B. El Tinent Coronel marxarà amb la partisana del mateix llarg, la fulla daurada la meitat, i la borla d'or i seda.
- C. El Sergent Major marxarà amb la partisana del mateix llarg, la fulla daurada la meitat, i la borla de seda.
El manual no dona detall de la seva partisana, però està documentat que en porten. El dibuix és una aproximació seguint el criteri de materials utilitzats en les partisanes.
- D. Els Capitans i el Capità Tinent amb partisana daurada la mitja lluna, i les borles de seda totes d'un color.
- E. Els Tinentes com la dels Capitans, una mica més estreta la fulla, sense daurar i sense borla.
- F. Els Alferes, que no porten les banderes, amb una mitja pica i el ferro triangular, i el rodets del bastó de jonc en els traus de la casaca.
- G. Els Sergents marxaran amb alabarda i sense borla.
El manual no dona detall, però està documentat que en porten. El dibuix és una aproximació seguint el model austriacista.
- H. Virola acabada en punta per a poder clavar la partisana a terra.

Gola

Sempre que els Regiments marxin el Coronel, i els altres oficials, portaran una gola per a ser coneguts, i el mateix executaran quan entren de guàrdia, excepte l'Alferes que portarà la el rodets del bastó de jonc en els traus de la casaca.

Fonts:

FERRER, Joan Francesc. *Exercicio practico y especulativo de el fusilero y granadero*, Mallorca, 1714

Text: Jordi Bages-Querol i Esteva

Dibuixos: Francesc Riart i Jou

Per complementar la informació vegeu també:

<https://www.memorial1714.cat/glossari-de-lexercit-catala/>